

DÉLVIDÉK

Verseczi társadalmi és közművelődési vegyes tartalmú hetilap.

A „Verseczi Magyar Közművelődési Egyesület“ hivatalos közlönye.

Szerkesztőségi iroda: Versecz Laktanya-utca
28. szám. — ide intézendő a lap szellemi részét
érdeklő minden küldemény és levelezés.

Előfizetési díj: egész évre helyben 10 korona.
Vidékre 11 korona.

Egyes szám ára 20 f.

Felolvas szerkesztő: Perjessy Lajos.

Kiadó-hivatal: Kirchner-féle könyvnyomdai műintézet
Verseczen — ide intézendők a kiadó-hivatalt illető előfizetések
hirdetmények és felszólamlások.

Hirdetési díj: petit soronként 12 f. — A nyílt térben
egy sor 20 f.

Hirdetések elfogadtatnak minden hirdetési irodában.

XIV. évfolyam.

Vasárnap 1905. évi december hó 24-én.

52. szám.

Karácsony.

Megszületett a Megváltó! az emberszeretet istene, a világ felszabadítója. Neki zeng örömeiket a keresztény világ, őt ünnepli minden harang zúgása, minden szív dobbanása.

Megszületett a Megváltó! a ki az örök szeretetet először hirdette s ültette el örök-ké viruló virágként az emberi szivekbe.

A népek milliói, a kereszténységnek egész földünkre elágazó családja ünnepli a nagy napot, melyen testté lő a „kegyelemmel és igazsággal teljes ige“.

Majdnem kétezer év előtt durva járszokban született a tiszta szeretet vallásának megalkotója, ki arra volt hivatva, hogy életével váltsa meg a bűnök fertőjébe merült emberiséget, példájával és tanításával oszlassa el a babona és pogányság tanainak sűrű éjszakáját és szent vérenek kiomlásával pecsételje meg tanainak igazságát.

A Jézus bámulatos pályája a szalmás jászoltól a véres keresztig, ezredektörténetében nem lel magához hasonlót, hozzá mérhető. Nem hódított ő vitéz hadseregek élén a vér és vas fegyverével, nem igazott le népeket.

A szeretet vonzereje, a szelidség példája, az igazság ígéje voltak békés fegyverei s a világ milliói tárt karokkal hódoltak meg a humanizmus birodalmának, mely ma, csaknem kétezer év után is erősül.

A rabbilincs bármely erős vasát elmarja az idő foga, a fegyver hatását megtöri az állandó ellentállás ereje. De az emberi egyenlőség, szabadság és humanizmusnak általa hirdetett igaz eszméi soha sem szűnnek meg mozgatói, nemesebb része maradni mindnyájunknak.

Korunkban sokan csak ajkaikon hangoztatják a Krisztus által megalkotott szeretet-vallást, melynek alapkövét azon tanítéssel képezte: „Szeresd felebarátodat mint önmagadat;“ Farizeusok ma is vannak, kik épügy felfuvalkodottak, gögősek szükkeblűek, ridegek és önzők; — ma is vannak, kik egymás erkölcsi és anyagi romlására törnek sokszor maguk sem tudják, miért? De a megváltó születésének emlékünnepe nagyon alkalmas arra, hogy az ily gyarló emberek megdöbbenjenek maguktól s a szemrehányás és magabaszállás érzete feláradjon sziveikben.

Azért legszebben úgy ünnepelhetjük meg vallásunk szent alapítójának születése ünnepét, ha lerázzuk magunkról az erkölcsi békókat, melyek az embertársaink iránti felebaráti szeretet őszinte kifejezésében és gyakorlásában bennünket meggátolnak.

Igy azután elmondhatjuk szívből és igazán egymásnak, hogy: boldog karácsonyt kívánunk!

Legyen béke a földön az embereknek, s legyen közöttük örök a — szeretet.

A gümőkórság elleni védekezés és gümős betegek közgondozása.

(A verseczi közegészségi egyesületben felolvasta Buró P. dr.)

(Vége.)

Nalunk a gyönyörű városkerttel kapcsolatban sport játékterek és légfürdők már megvannak csak azt kell kívánni, hogy a város vagy humanitár egyesületek gondoskodjanak róla, miszerint kevésbé módos vagy szegény üdülésre szorulóknak is erre berendezendő helyen járhasanak — kelhessenek és egészségszerű ételmezésben részesüljenek.

Amely betegeknek kifejezett gümőkórság van megállapítva, azok vagy:

b) Közkórházban, mely gümőkóros osztálylyal, lehetőleg pavillonnal ellátandó és melylyel kapcsolatban

c) Általában már gyógyult, de még nem munkaképes betegek részére lábladozók háza építendő, vagy pedig

a) gümőkóros-gyógyító intézetben azaz sanatoriumban helyeztetnek el.

Mindaz intézetek természetesen Versecz és vidékére nézve is szükségét képeznek és bizonyára minden kétséget, melyet azoknak részben már tervben lévő felállítására szenved, a közérdekben szerfelett sajnálni való.

El kell ismernünk, hogy városunkban némi tekintetben a közegészségre nézve nem kedvezőtlen szellem uralkodik. Ennek egyik jeléül egy helybeli egyesületnek természetes gyógyító intézet felállítását célzó akciója is tekintendő, mely ugyan egy gümőkóros-gyógyító intézetet vagy sanatoriumot még nem potol, de talán kiinduló pontja vagy alkalmi oka lehet ily intézetnek, melyre Délmagyarország városai közül városunk leginkább prädestinálva van. Nemis érthető, mikor például Németországban majdnem minden korületi betegpénztár saját sanatoriummal bír, hogy ez bár korlátoltabb eszközök, de az érdekelt egyesületek közreműködése mellett miért volna épen minálunk lehetetlen. (Fehértemplom a „Prinzental“-ban emelnek sanatoriumot)

e) A gümőkóros csont és mirigybetegségeknél szenvedő gyermekek elhelyezésére tengerparti hospice-okat emeltek, melyekben a levegőn kívül a furdés is kedvező hatással bír. Hazánkban Cirkvenicán van ilyen, mely József főherceg által felállítva tragikus módon elhunyt Laszlo fiának nevét viseli. E tengeri hospiceban városi képviselőnk bölcsesége szegény gümőkóros gyermekek számára alapítványt tett. Végre a palicsi tó mellett sanatoriumot alapítottak oly gümős gyermekek számára, kik mint

szegények vagy elhagyottak közgondozás és ápolás alá esnek.

Ami a socialis jóléti egyesületeknek a gümőkórság elleni védekező és gondozó actióban való közreműködését illeti, a hazánkban épenséggel nincs szervezve.

Nem, mindha nekünk is ily egyesülteink és pénztáraink nem volnának, sőt van több nagy sanatorium egyesületünk, melyeknek egyelőre egy mintaszerű és nemsokára két gyógyító intézet köszönhető, van több megyében, sőt kisebb kötésekben is tudóvész ellen védekező és tudóbetegekkel gyámolító egyesületünk, melyek áldásos működést fejtenek ki. De hiányzik mind az egyesületek együttes működése egységes vezetés mellett. Nálunk még a betegpénztárak is önálló testületek, melyek központosítás hiányában tehetetlenek.

A tekintetbe jövő egyetlen központosított egyesület az országos közegészségi egyesület és ez volna vidéki osztályaival hivatva is, hogy a gümőkórság nevű népbetegség szervezett leküzdésére a vázat megadja, amennyiben az a társadalmi teret illeti. A tudóvész ellen védekező és tudóbetegekkel gyámolító egyesületeknek tehát az alkoholbizottság mintájára a közegészségi egyesület szakosztályaivá kellene változniok és e célra valamennyi nagyobb városban az országos egyesület osztályait kellene megalakítani.

Mert valamint a közegészségi hatósági közegeket a védekező intézkedések hatósági részei és valamint azokat az autonóm közegészségi bizottságok támogatják, szintugy logikai dolog volna, hogy a vele párhuzamos társadalmi actiót a közegészségi társadalmi közeg kezdje és a többi humanitár egyesület segédelmével végezze. Egyszersmind az ugy csekély erőket tulságosan szétforgácsolná és próbára tenné, ha minden népbetegség számára külön egyesület akarnánk alapítani. Végtere a népbetegségek és a közegészségre ártalmas népszokások elleni küzdelem mégis egységes és mindig a néphigiene és a társadalmi életfeltételek általános emelésére lyukad ki.

„A tudóvész leküzdésére bölcs kormányi, alaposan képzett orvosok s értelmes nép együttműködése szükséges.“ Ez a tudóvész mint népbetegség leküzdésére alakult congressus (Berlin 1899) pályadíjával kitüntetett munkának mottója.

Szeretném az „együttműködés“ szót különösen hangsúlyozni, mert hogy ily jelentős ügyben nagy hatást kifejtünk, arra a meglevő erők egyirányu, egyidejű működése szükséges.

E szempontból talán nem haszon nélkül való, ha a hygiénés felvilágosítást szolgáló egyesületben a legpusztább népjárvány elleni védekezésre vonatkozó feladatok és erre netalán alkalmas erőink felett körültekintettik, hogy azokat a lehető legjobb vagyis leghatásosabb szervezetté összeillesztjük.

Előadásom folyamánaként van szerencsém a következőket indítványozni:

1. Mondja ki a választmány, hogy a gümőkórság elleni védekezést sürgősen szükségesnek találja, hogy azt feladatai közé számítja és a vidékünkön való védekezés társadalmi központjává az osztályt, illetve ennek később megalkotandó tuberkulosis (gümőkórsági) szakbizottságát jelöli ki, melyeknek hivatása lesz a társadalmi mozgalmat vezetni, e célból a hatósági közegekkel érintkezésbe lépni és ezekkel valamint a jótékony és socialis egyesületekkel

karöltve úgy a védekezés mint a közgondozás terén alkalmas intézkedéseket tenni. A választmány mind ez egyesületeket együttműködésére atizatilag felkéri.

2. A választmány kérje fel az országos orvosszövetség verseczi fiókját, miszerint elhatározza, hogy a beteggyesületi és betegpénztári orvosok egyesületükkel vagy pénztárakkal megismertette a gümőkór elleni védekezés lényegét és célját őket e mozgalomnak megnyerni annál inkább igyekezzenek, mivel csak közegészségi intézkedések útján várható tagjaik megbetegedési számának csökkentése.

3. A választmány beadványban vagy elnöke útján keresse meg Versecz th. város tanácsát, illetve törvényhatósági bizottságát, miszerint — eltekintve egy mentőszóbatól — a városi közegészségi hivatal részére jelöljön ki egymással összefüggő két helyiséget, melyek közül egyik irodára, a másik pedig közegészségi vizsgálatokra és nevezetesen a gümőkór bejelentett eseteinek hivatalos megállapítására is szolgáljon; továbbá esetleg a városi museumi épületben egy közegészségtani museumnak is legyen hely adva, melyben a nép közegészségi felvilágosítására szolgáló szemléleti tárgyak között a gümőkórságra vonatkozók is feltüntetve legyenek. A közegészségi hivatal és a museum évről-évre fokozatosan fejleszthető.

4. A választmány mulhatlanul szükségesnek tartja, hogy akkor midőn valamely gümőkórban szenvedő egyén lakását változtatja vagy elhal, lakása és ruha — valamint agynejűje hivatalból kellően fertőtlenítve és tisztítva legyen. Minthogy erre nézve városi hatóságunk már határozott, többnyire csak arról van szó, hogy e határozatot a tisztiorvosok utasítására a városi fertőtlenítő szigorúan fogantossítsa.

5. A választmány szükségesnek tartja, hogy városunk közvetlen közelében, lehetőleg a verseczi hegy alján üdülő helyet létesítsen, melyen gyengén egyének az orvosok ajánlatára a szabad levegőn járhatnak és olcsó vagy ingyenes, de jó élelmezésben részesülhetnek. E tárgy előkészítési, illetőleg a kivitel módzatainak tárgyalására a választmány bizottságot küld ki, mely javaslatát mielőbb előterjessze.

6. A választmány szükségesnek tartja a városi kórház mielőbbi felelő felépítését lehetőleg úgy, hogy gümős betegek részére néhány agyra terjedő külön osztály, még pedig pavillon álljon rendelkezésre és a kórházzal kapcsolatban egyrészt ennek túlterhelése kikerülésére, másrészt a meggyógyult, de még nem munkaképes egyének apolására lábadozó háza építtessék. E végből a választmánynak gondja lesz rá, hogy a kórházügynek hivatalos tárgyalása alkalmával az illetékes tényezők figyelmére erre rövid uton felhívassék.

7. A gümökórosoknak való sanatorium ügyében a választmány várakozó álláspontot foglal el, addig is minden erejét a hatósági és társadalmi preventív védekezésre fordítva. De ha ily sanatoriumnak vidékünkön való felállítása bármely oldalról támogatni fogja.

8. A választmány első sorban szükségesnek tartja a gyermekeknek a gümőkórságtól való megvédését. Ezért a védekezést ezeknél kezdi és a gyermekvédelemre helyezi a főszólyt, minél fogva minden, erre szolgáló intézménynek városunkban való létesítését pártolja.

9. Tekintettel arra, hogy a gümőkór lakásbetegség, a választmány a lakásügyre nagy súlyt helyez és amely kívánatosnak tartja, hogy a régi, nedves, zsúfolt lakások minél előbb eltűnjenek, szüntegy elkerülhetlenné véli, hogy csakis teljesen hygiénés új lakásokra adassék engedély. A választmány új építkezéseknél a feleknek szivesen rendelkezésükre bocsátja szakférfiai tanácsát.

10. A választmány felkér mindenkit, hogy a közegészségi osztályt úgy a gümőkór elleni védekezést illető, mint összes törekvéseiben is, melyek népünk egészségi újjászülését célozzák, hathatósan támogatni sziveskedjék.

Szálljatok le, szálljatok

Szálljatok le szálljatok,
Betlehemi angyalok!
Özvegy, árva annyi vár ma
Bű-behesztő balzsamot:
— Szálljatok hát, szálljatok le!
E napon az ég ide
Ugy se lehet messzire!

Szálljatok le, szálljatok,
Betlehemi angyalok!

— Anyja mellett annyi gyermek
Hall ma szépet rólatok . . .
Istenem, de hány van, a kit
Gondviselő hű kezek
Nem ölelnek ma se meg!

Szálljatok le, szálljatok,
Betlehemi angyalok!

Hozzatok a boldogokra
Egy kis enyhe — bánatot.
Hadd lássanak oda is, hol
Karácsonyfa sohse nyit,
Hol ma sincsen enni mit!

Szálljatok le, szálljatok,
Betlehemi angyalok!

Zörgessetek ma este meg
Minden piciny ablakot,
S házikókba, palotákba,
Egy örömet vigyetek:
— Boldog, édes ünnepet!

Szabolcska Mihály.

NAPI HIREK

Boldog ünnepeket!

A karácsonyi szent ünnepek alkalmából T. Cz. munkatársaink, és olvasóinknak, kik fenállásának 20-ik évébe lépő magyar lapunkat rokonszenzűkkel és pártolással elhalmozták — szerencsés és boldog karácsonyi ünnepeket kívánunk!

A „Délvidék”,

szerkesztősége és kiadóhivatala.

Református magyar istentisztelet. Ntt.

Szabolcska Mihály temesvári ref. lelkész és főrealiskolánk hittanára ma vasárnap d. e. 10. órakor úrvacsora osztással egybekötött ünnepi istentiszteletet tart a főrealiskolában, melyről a híveket ez uton is értesíti az egyház gondnoksága.

Ev. istentisztelet. A helybeli ev. imaházban decz. 24-én 3 órakor karácsonyfa-gyűjtés; első unnepen 9 órakor prédikáció.

A helybeli vörös kereszt egyesület mint azt a múlt napokban megtartott választmányi ülésen jelentették ez idén 226 kenyeret osztott ki a szegények közt, — sajnos, csak egy kis részét segélyezheti azoknak, a kik hozzá fordulnak.

A »Verseczi Magyar Dalkör» Sylvester estjén minden tekintetben kitűnően igérkező hangversenyt fog rendezni a kaszinó vendéglőjében. (Zwieder). A műsor a következő:

MŰSOR:

1. Hilóczky: Bortal" férfikar.
2. Szávay: »Pompeji“, dalkeringő. Éneklő Weisz Mariska kisasszony.
3. Schamann: »Lombok és virágok“, nőikar.
4. Horváth: »Iszogatok, dalogatok“, férfikar.
5. Bedő: »Kuplák“, Éneklő Jellassich Oszkár ur.
6. Faragó: »Az első debut“ magánjeleket. Előadja Hatz Lujza kisasszony.
7. Heinze: »A törzasztalnál“ humoros férfinégyes. Előadják Jellassich O. Kinn E., Buócz B. és Bernácsky Alfréd.
8. Beke: »Rajta előre!“ induló vegyeskar. Kezdeté este 8 órakor.

Előadás után táncmultság lesz a kaszinó emeleti helyiségeiben.

Állami főrealiskolánk tanári testülete és ifjusága, mint minden esztendőben, úgy e farsangon is meg fogja tartani különféle előadásokkal egybekötött diákmultságot február

1-én mely rendszerint a legkedvesebb és leglátogatottabb estély szokott lenni. Régi szokás, hogy városunk fiatal leányai, midőn az első hosszú ruhát megkapják — a diákmultságon mutatkoznak be a világnak. Az estély részletes műsorát annak idejében részletesen fogjuk ismertetni.

Szép ovációban volt része lapunk kiadójának Kirchner Ernő nyomdai műintézet tulajdonosnak és kedves nejének a mult kedden este, midőn nászutazásukból visszatérve városunkba érkeztek. A vasúti állomáson a tűzoltók — kiknek Kirchner E. szeretett parancsnokuk — ünnepélyesen fogadtak a műintézet személyzetével egyetemben, kiknek nevében Thomán körajzoló üdvözlő beszédet mondott. Csinos virágokrétkat nyújtottak át. — A városba érkezve 8 órakor a »Munkások dalegylete“ és a »Munkások dalszövetsége“ szerennáddal ünnepelték az új párt, mely után az ünnepelték a »Baross szálloda“ kis termében vendégelték meg az ünneplőket. — Ez alkalommal számos felköszöntő hangzott el, éltették az új párt, a család tagjait Million M. szerkesztőt stb. A rokonszenznek és ragaszkodásnak ezen szép jelei mélyen meghatották az ünneplőket.

Sylvester esti mulatságokat rendeznek: a Verseczi Férfidalegylet a Hungária vigadóban; — az iparosok dalegylete pedig a »szöllővenyigé“-ben. — A »verseczi Munkások Dalkoszorúja“ ma 24-én a vigadóban tart hangversenyt és táncmultságot.

Meghívó. A »Zichyfalvai Műkedvelők“ sylvester este az »Amerika szálloda“ nagytermében jótékonycélú műkedvelő-előadást rendeznek. Műsor: 1. Magyar Ábránd. Zongorán előadja: Mayering I. k. a. 2. Kántorné. Színmű 1 felvonásban. — Irta ifj. Szász Károly. 3. A hamis tanu, Melodráma — Irta Arany János, zenéjét Hetényi A. Előadja: Bachmann M. k. a. 4. Frau Holle's Spinnabend. Belépti díj: I. hely 1 kor., II. hely 80 f., III. hely 60 f., gyermekjegy 20 f. Kezdeté 8 órakor. — Előadás után tánc.

Temesvár vagy Szeged? A Délmagyarországi Kozmopolitási Egyesület temesvári választmánya pár nap előtt Szabolcska Mihály elnöke alatt ülést tartott, hogy állást foglaljon a szegedi központtal szemben. Az indokolt álláspontot Szabolcska Mihály elnök a következőkben ösmertette: Temesvár ugyanis, még annak idején azt követelte, hogy mint a Délvidék metropolisa, egyedül van hivatva itt a Délvidéken vezérszerepre. Ezért óhajtja, hogy Temesvárott igazgatóság szerveztessék, mely Temes, Torontál és Krassó Szörény vármegyékre terjedjen ki és oly tag és hatályos autonómiával ruháztassék fel, hogy a kulturációs sulypontja az igazgatóságban legyen, az elnökség által képviselt központ pedig inkább az egyesület külső képviselőiténak, az egység megővésének, a harmonikus összműködésnek és az igazgatóságok támogatásának feladatával legyen felruházva. Ehez képest az egyesületi jövedelmeknek a kulturális célokra való fordítása, illetőleg az igazgatóság területéről befolyó jövedelmek fölött való rendelkezés az igazgatóság hatáskörébe esik és csak egy aránylagos hányadrészt (mely mindenesetre 10 százalékot meg nem haladhat) lehetne a központba beszállgatni. Az igazgatóság területébe eső törvényhatósági szervezeteknek szintén önálló hatáskör biztosítandó. Az együleti elnökségnek váltakozását a paritás alapján kívánja a város és belegegyezik abba, hogy az elnökség az első öt évben Szegeden maradjon, ha már most biztosítva lesz az, hogy a második öt évben Temesvárott lesz. Erre az atiratra annak idején tagadó válasz érkezett, de dr. Telbisz Károly udv. tanácsos, polgármester által e célra összehívott ankét egyhangulag megmaradt az előbbi követelés mellett. Erre az újabb atiratra kesik még mindig a válasz. Hosszas eszmecsere után végül kimondották, hogy a várva-várt szegedi választ megszüntetik és addig szervezkedésre, erőgyűjtésre használják fel az időt. A befizetett tagdíjakat nem küldik be a központnak, hanem Temesvárott gyümölcsözőleg kezelik.

Uj német lap Verseczen. »Südungarischer General-Anzeiger für Stadt und Land“ cím alatt új német lap indult meg Verseczen, s mint első száma mutatja a »Nemzetközi szocialisták“ érdekeit fogja szolgálni. Szerkesztő kiadója Wettel Vilmos. Ez új lappal az egy

magyar és egy szerb lap mellett négy német, így összesen 6 lap jelenik meg Verseczen.

Egy kis statisztika. Az általános választói jogról a kormány által közzétett törvényjavaslat tervezet indokolásának adataiból merítjük a következő számokat: 1904 évi választói névjegyzék szerint van Verseczen 2165 választó. Ezek közül írni olvasni nem tud 263. — A 21 éven felüli írni olvasni tudók száma: 4666; — ezek közül munkás 1815 (38%); — Az eddigi választók közül magyar anyanyelvű 184; — A 24 éven felüli írni olvasni tudó magyar anyanyelvű 496; — Írni olvasni nem tudó magyar honos 1402 — Ha az adócenzust le-szállítanak 10 koronára a verseczi választók száma 3599 lenne ezek közt magyar anyanyelvű 293. azaz 8.10.

Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés fölterjesztésben fordult a kereskedelmi miniszterhez az 1898 évi IV. törvényecikk végrehajtása, illetve a vasúti forgalomban való érvényesítése tárgyában. A fölterjesztés utal arra, hogy bár a nevezett törvény-cikket azon elvnek szemmel tartásával hajtották végre, hogy minden községnek csak egy hivatalos neve legyen, mégis a hazai vasúti vállalatok nem alkalmazkadtak teljesen az új rendhez, hanem egy vasúti állomások megjelölésére még mindig azon községnek régi, de már hivatalosan megszűnt nevét használják melyet az állomás érint illetve a melyhez legközelebb fekszik. A fölterjesztés ramutatva azon hátrányokra amelyek a rendszerből a kereskedelmi érdekekre háramlanak, kéri, hogy azon állomások, amelyek még olyan községek nevét viselik, a melyeknek nevét a törvény megváltoztatta, ez új névvel láttassanak ezen a néven kezeltesse a vasúti hivatalos kiadványaiban, ügyvitelében és forgalmában.

Záróra ügyvédi irodákban. Tudvalévő, hogy ügyvédi irodákban a hivatalos órák este 6-ig tartanak. A fővárosban érdekes mozgalom indult meg az ügyvédjelöltek és ügyvéd-segédék körében azzal a céllal, hogy az irodai záróra, mely fővárosi ügyvédi irodákban valóságga 7-ig, sőt tovább is tart, a téli hónapokban hat, a nyáriakban öt óráig legyen. Ennek a mozgalomnak azonban alig lehet általános sikere, mert kitunt, hogy az új záróra csak azon irodákban vihető keresztül, amelyekben eredeti Remington Standard írógépek működnek, mert ezekkel négyszerte gyorsabban írnak, mint kézzel és ezenkívül rendkívüli előnyük, hogy az egyszerű többszörös példányos ügyiratokat ugyanazon időn belül nyomtatásszerű kivitelben készítik. Mivel pedig az irodák egy tekintélyes részében még ezidőszert csak kézzel és nem írógéppel írják, ezek alkalmazottai mindaddig ki lesznek rekesztve ebből a bizonyára üdvös újításból, amíg az ő irodájukban is nem alkalmazzák az ország-szerte ismert, Remington-írógépeket. Ezt a hírt fővárosi lapokból vettük át és minthogy olvasóink közül számosan fordultak hozzánk azzal a kéréssel, hogy az amerikai Remington-írógép kapható-e hazánkban és hol, közöljük az érdeklődőkkel, hogy a gép-ek eladási telepe Budapesten Glogowski és Tarsa cégnél (Andrassy ut 12. a.) van.

Nem mehet Amerikába. Egy helybeli asztalosmesternek a népamítók telebeszéltek a fejét, hogy milyen gyöngyérlet is van Amerikában. A mester gondolt merész és nagyot. Eladta szerszámit mindenét és elhatározta hogy feleségével és 3 gyermekével kivándorol a tejjel mézrel folyó Kanadába. Elpocsékolta vagyonából begyult vagy 365 pengő forint. Vigan dagesztotta a bugyellarist. Igen am — de az ismerősöktől, jó komaktól búcsút is kell venni. Felkereste tehát sorjában a kocsmákat, üritgette a poharakat, de még egy kis kártyázást is kellett búcsúzóul rendezni. A dolog vége azután az lett, hogy eluszott több mint 400 korona. Most azután nincs se gyalupád, se szerszám, de kenyérke is gyengen. Elvitte az ordog az uti kötséget. Sir az aszony, sir a három gyerek . . . szomorú lesz ott a karácsony . . . !

Új dinamó a központi villam telepen. A város pénzügyi és joggyi bizottsága elhatározta, hogy központi villamtelepünkön egy új 4-ik aram fejlesztő gépet állít fel. A munkát a Nikolson féle bpesti cég nyerte el.

A kaszinó vendéglőjében, Zwieder minden hétfőn, szerdán és szombaton Dezső kintű zenekara fogja a vendégeket mulattatni.

Zavargások. A verseczi nemzetközi szocialisták bejelentették a rendőrségnek, hogy decz. 18 án, este tuntutó kormenetet és az után

gyűlést kívánnak tartani. Rendőrségünk-mivel híre járt, hogy egyes helyeken ablakokat, kirakatokat akarnak beverni, s mivel a nép izgatott kedélyű és mivel néhány nap előtt úgy is volt népgyűlés, a kormenetet és gyűlést betiltotta. Ezt a határozatot megfellebbezték a tanácshoz, és belügyminiszterhez de engedélyt nem kaptak. Este 7 óra tájban mind a mellett nagy számban gyülekeztek az épülőfélben levő kir. járásbíró-ság előtt. A városban riasztó hírek kezdtek terjedni, a kereskedők siettek üzleteiket bezárni. Ekkor a rendőrség többszörös felhívására szétoszlottak, de ismét összegyűltek a „régí Hungaria“ vendéglőben annyian, hogy azt zsúfolásig megtöltötték. Midőn a hangulat mar rózsasabb kezdett lenni 8-9 óra között a rendőrség Still-mungusz rendőralkapitány, Albach rendőrhadnagy, Nikolits biztos, Szabó őrmester többször felszólították őket a szétoszlásra, de eredménytelenül. Ekkor a hatóság katonai erőt kért. Ki is rukkolt egy század honvéd 5 tiszt vezetése mellett és felállott a vendéglő előtt. A rendőrség Szekeres Zoltán rendőrfőkapitánnyal élőkön, bementek a tömeg közé és ismételtén felhívták őket a távozásra. Ismét nem volt eredmény sőt, kemény inzultusok röpködtek a rendőrség felé, a rendőrbiztos állítólag leteperték a főkaptány fejéhez is hozzávagtak volna egy sörös korsót. Ekkor berontottak a rendőrök és kivont karddal szétverték a tömeget, mely a bevert ablakokon és ajtókon át rohanva menekült. E közben igen sok, állítólag 30-40 kisebb és súlyosabb sebesülés történt, 5 rendőr is kapott könnyebb sebesülést. A katonaság közbelépésére nem volt szükség, az nyugodtan asszisztált. Egész éjjel eros rendőrcsapatok czirkáltak a városban, a gyülekezést lehetetlenné tették. A legtöbb kara természetesen Bauerle vendéglősnek lett. A sajnálatos esemény nagy izgatottságot okozott városunkban.

Szálloda bérlet. A Garai testvérek, kik városunkban, mint az egykori „Milleker“ szálloda bérlői igen kedvelt egyéniségek voltak 6 évre ismét megkapták a Szarvas város tulajdonat képező „Árpád szálloda“ bérletét évi 6000 K-ért.

Kisiparosok és kiscgazdák figyelmebe. A temesvári keresked. és iparkamara közli, hogy a keresked. miniszter a nagyobb hazai ásványolajgyarakkal a motorhajtásra rendelt adómentes benzín piaci mérsékelt árát illetőleg olyképen allapodott meg, hogy az illető gyarak kisiparosoknak és kiscgazdáknak méter-mázsankint 16 (tizenhat) koronáért szállítják a géphajtáshoz szükséges benzint. A mérsékelt ár a göngyölet nélkül értendő. A szóban forgó megallapodás keretében kisiparosnak az az iparos tekintendő, aki 20-nál kevesebb munkást foglalkoztat és műhelyében összesen 25 lőerőnél kevesebb motorikus erőt használ; a kiscgazdák részére biztosított kedvezményre pedig az a gazda tarthat igényt, aki 100 kat., holdnál kisebb saját, vagy bérelt birtokon gazdalkodik. Az igény jogosultságot kisiparosoknak az illetékes I. foku iparhatóság, kiscgazdáknak pedig az illetékes községi előljáróság igazolja.

Három lap. Beköszöntöttek a hosszú téli esték és ilyenkor életszükségletünk az olvasás. Három lapja van a magyar közönségnek, amelyek, egy magyar házból sem hiányozhatnak:

Herczeg Ferenc lapja, az Új Idők a felbőket szorakoztatja gazdag szépirodalmi tartalmával, amelyet legkivalóbb magyar írók írják, számos művészi és aktualis kepeivel pedig hű tükre a hét közérdekű eseményeinek

Tutsek Anna képes hetilapja, a Magyar Lányok, fiatal lánynaknak vált kedves pótolhatatlan barátjává. A szülők minden aggodalom nélkül adhatják lányaik kezébe, mert belőle nem a szentimentalizmus bágyadt holdsugára, hanem a kultészet tisztja napfénye ragyog a magyar leányvilágra vonzóan, megkapoan, eltető erővel és melegséggel.

A harmadik Posa Lajos lapja, Az Én Ujságom a gyermekvilágé. Tele dallal, tele képpel, telis-tele szép mesékkel köszönt be héttől-hétre olvasóihoz. Ha a meséket, verseket elolvasták, jut még az egész hétre való tréfa, adoma, játék, rejtvény, szindarab, köszöntő és sok-sok kép.

Az Én Ujságom előfizetési ára negyedévre 2 kor; Magyar Lányok-é 3 kor.; az Új Idők-é 4 kor. Mutatványszámot ingyen küld a kiadó-hivatal Budapest, VI Andrassy-ut 10 szám.

A politikai helyzet szenzációs hírei mellett kisebb szenzációt kelt az a díszmű, mely most jelent meg a könyvpiacra, és ami még csodálatosabb, ezt a díszművet ingyen szeresheti meg magának akárki. Az „Ország-Világ“, hazánkban ez a legszebb, legtartalmasabb képes hetilapja már évek óta minden év karácsonyán egy-egy gyönyörű „Almanach“-kal ajándékozza meg előfizetőit, és az elmúlt év leggyönyörűbb irodalmi terméke volt az az Almanach, melyet az „Ország-Világ“ 25 éves fennállásának jubileuma alkalmából juttatott ingyen ajándékol előfizetőinek. Az „Ország-Világ“ most is méltó maradt önmagához. Az az Almanach, melyet most karácsonykor ad minden előfizetőjének, — annak is, aki most fizet elő nyolc koronával félévre az „Ország-Világ“-ra — a legszebb, a leggyönyörűbb, ami valaha könyvpiacra megjelent. Ennek az ajándékkönyv-nek fényes, pazar kiállításával semmiféle hazai avagy külföldi mű nem vetekedhetik. De a tartalma is olyan — a magyar íróvilág minden jelese, Mikszáth Kálmánnal és Herczeg Ferencel az élén van együtt a műben — hogy az csak a két szerkesztőnek, dr. Várad Antalnak és dr. Falk Zsigmondnak válik dicsőségére. Nem ajánlhatunk tehát jobbat és hasznosabbat lapunk olvasóinak, mint hogy fizessenek elő az „Ország-Világ“-ra, hazánk e legrégebb, legelterjedtebb, legszebb és legtartalmasabb hetilapjára, mely ajándékol többet ad, mint amennyi a lapnak egész évi előfizetési ára. Az „Ország-Világ“ előfizetési ára negyedévre 4 korona, fél-évre 8 korona, egész évre 16 korona s az előfizetési pénzek az „Ország-Világ“ kiadóhivatala címére: Budapest, V., Hold-utca 7. sz. alá küldendők.

Sarah Bernhart a nagy tragika írja október 1-én Buenos Airesban (Dél Amerika) vendég szereplése alkalmával a Pelinkovác-Pokorny-ról. Ez egy csodálatosan izletes gyomorkör és örülök, hogy alkalmam nyílt itt Dél-Amerikában ezen Európából (Horvátország) származó specialitást megismerni. (Lásd a hirdetést.

Szerkesztői levelezés.

Cs = P-1. Felelős szerkesztőnk tegnap reggel Gömörbe Rimaszombatba utazott. Ün-nep második napján kedden d. u 3-6 óra között Budapesten lesz az „Otthon“-ban (Dohány u. 76) és részt vesz a „V. H. O. Sz.“ igazgatósági gyűlésén. Az nap este meg lehet vele beszélni azt a bizonyos dolgot.

Előfizetési felhívás.

Midőn 20 évvel ezelőtt a verseczi első és máig is egyetlen magyar lapot megindítottam, vállalkozásomról mindenki azt mondotta, hogy Verseczen magyar újságnak lehetetlen megélni.

Hála a gondviselésnek, a baljósát nem teljesült be. Igaz, benső köszönet annak a kis magyar gárdának és munkatársainknak, kik bennünket a legválságosabb időkben sem hagytak el.

A hosszú húsz esztendő alatt, mióta a verseczi magyar újság ügyét vezetjük, őszintén megvallva sokszor állottunk az elcsüggedés szélén. Azok, a kik ellenségei mind annak, a mi magyar, sokszor tamadtak adázul ellenünk, de a tamadások csak erősítettek bennünket, — nehéz időkben támogatást leltünk magasabb helyekről is, — s azon tudatban, hogy annak a célunk, mely lapunk zászlójára van felírva — győzedelmeskedni kell — nem engedjük kicsavarni kezünkben a zászlót.

Ez alkalommal csak annak kijelentésére szoritkozunk, hogy feladatunkat teljesíteni ezután is tehetségünkhöz mért erővel fogunk igyekezni, s különös törekvésünk leendő lapunkat azon irodalmi és társadalmi színvonalon fenntartani, mely őt elszigetelt helyzetében a hazai vidéki lapok között hivatásánál fogva megilleti.

Ezek előrebocsátása mellett kiadónkkal, a „Kirchner Ernő“-fele nyomda és műintézzettel azon kéréssel fordulunk a velünk együtt érző nagy közönséghez, munkatársainkhoz, hogy szellemi támogatásukkal onzetlen munkálkodásunkat elősegítsék; — a lapunk által képviselt eszmét erősítsék; tömeges előfizetéseikkel pedig magyar lapunk fenállását biztosítani sziveskedjenek.

Perjéssy Lajos,

a »Délvidék« szerkesztője.

Vasuti menetrend.

Érvényes 1905. október hó 1-től.

Temesvárról érkezik:

8:08 reggel, 12:36 délben, 5:20 d.u. 10:21 este

Fehértemplom felé indul:

8:18 reggel, 12:50 délben, 5:47 d. u. 10:29 este

Fehértemplomból érkezik

4:43 reggel, 7:06 d. e. 10:49 d. e. 5:33 este

Temesvár felé indul:

4:51 reggel, 7:16 d. e. 10:54 d. e. 5:52 este

Pancsova felé indul:

4:48 reggel, 8:50 reggel, 6:55 este

érk. Pancsovára 7:45 reg. 12:20 délben 10:27 este

Indulás Pancsováról Verseczre:

3:41 reggel, 8:30 reggel 1:55 délután

érkezik Verseczre 6:57 reg. 12:15 délben 5:40 este

Becskerekéről érkezik:

10:39 délelőtt. 9:49 este

csütörtökön és vasárnap 8:03 reggel

Becskerek felé indul:

5:05 reggel, 1:55 délután

Gattaja és Lugosról érkezik:

8:13 reggel, 6:40 este

Gattaja és Lugosra indul:

3:15 reggel, 2:05 délután.

Perjéssy Lajosnak

„EMLÉKEIM“

című elbeszélései és rajzai. Előszóval ellátta: **Herzeg Ferencz**, Singer és Wolfner bizománya.

Ára 2 korona.

Továbbá ugyancsak Perjéssy Lajosnak

A tanítókisasszony regénye

című kötete bolti ára 2 kor. Megrendelhető lapunk kiadóhivatalában. Kirchner Ernő műintézetében.

Verseczen.

Árlejtési hirdetés.

A 10.079/1905 tan. számú határozat folytán a kudriczi th. út 4-5 km. szakasza között elterülő városi területen s a nagyréti th. út 6-7 km. szakasza közt új anyag használata esetén építendő egyenként 4820 kor. 63 fill.-rel előirányzott útkaparói házak munkálataira ezenel zárt ajánlati versenytárgyalást hirdetek a következő feltételek mellett:

1. Ajánlatot tehet minden magyar honpolgár köteles azonban az esetben, ha a munkálatot elnyerné a versenytárgyalás napjától számított 8 nap alatt azon kőműves mesteri képesítéssel bíró egyént írásbelileg bejelenteni, ki a munkálatakat felelősség terhe alatt vezetni fogja.

2. Az egykoronás bélyeggel ellátott, aláírt, lepecsételt és lezárt ajánlatban ajánlattevő tartozik minden egyes munkára tételenként kiírni azon egységárakat, melyek ellenében ezen munkálatot elvállalni hajlandó. Az egységárak akként adandók meg, hogy az építkezéshez szükséges téglát, cserepet, burkolati téglát, fát, léczet, deszkát, ajtókat ablakokat a város bocsájta, vállalkozónak a városi raktárban rendelkezésre a méntelep laktanya régi legénységi épületének lebontásából nyert anyagból.

A kötések rendszeres eszközölhetése végett azonban köbméterenként a téglafalazat egyötöd (1/5) részére megfelelő mennyiségű 1-ső osztályú új téglá használata köttetik ki.

Az ajánlatokhoz, mely a két útkaparói házra teendő, összesen az ajánlati összeg 5%-a csatolandó bányapénz gyanánt.

3. Ajánlatok csak az összes munkához tehetőek.

4. Távirati uton avagy bányapénz csatolása nélkül benyújtott ajánlatok figyelembe nem fognak vétetni.

5. Ajánlattevő tartozik ajánlatában kijelenteni, hogy a terveket, költségvetést valamint az általános részletes feltételeket ismeri és azokat magára nézve kötelezőnek elismeri.

6. A tervek, költségvetés és építési feltételek naponta a mérnöki hivatalban a hivatalos órák alatt betekintheők.

7. Az ajánlatok ezen felirással: »Ajánlat a Versecz város által tvh. utakon építendő útkaparói házak munkálataira« Versecz város tanácsai irodájában legkésőbb 1906. évi január hó 4-én délelőtt 10 óráig annál is inkább benyújtandók, minthogy a későbbben beérkező ajánlatok figyelembe nem fognak vétetni.

8. A beérkező ajánlatok ugyanazonnap délelőtt 11 órakor tartandó építészeti bizottságban tárgyalatni fognak.

9. A város fentartja magának a jogot, hogy az ajánlatok közül tetszés szerint válasszon.

Versecz, 1905. évi december hó 15-én.

Dr. Rezuha, polgármester.

1290. szám eln. 1905.

Versecz thjf. város polgármestere.

Felhívás.

Egy árvaház alap létesítése céljából több év előtt megindított törekvések oly kedvező sikert eredményeztek, hogy ezen alap javára eddig mintegy 150.000 koronányi összeg van a helybeli pénzintézeteknél elhelyezve, mely összegnek egy része az újévi üdvözlések megváltásából származik.

Ezen kedvező eredmény által felbátorítva az 1906 újév alkalmából is Versecz város nemeslelkű polgáraitól batorodom fordulni azon kéréssel, miszerint ezen jótékony célra az 1906. újévi üdvözléseket bármily csekély összeggel megváltani sziveskedjék, mely összeg a fenti célra fordítani és nyilvánosan nyugtatni fog.

A megváltás a rendőrkapitányságnál a »Délvidék«, a »Werschetzer Gebirgsbote«, a »Neue Werschetzer Zeitung« »Werschetzer Volksblatt« és a »Rodolyub« kiadó irodában a hol a megváltási jegyek kiadatni fognak, eszközölhető.

Versecz, 1905. évi december hó 22-én.

Dr. Rezuha, polgármester.

K & C POPOFF

a legjobb TEA a világon.

Tessék az igazi csomagra, védjegyre K. & C. és az orosz vámszalagra ügyelni.

Védjegy: „Horgony“

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller pótléka

egy régióknak bizonyult háziszert, mely már több mint 36 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult köszvényel, csúznál és meghűléseknel bedörzsölés-képpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, amely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter cég-jegyzessel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és úgyszólván minden gyógyszer-tárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapestben.

Richter gyógyszer-tára az „Arany oroszlanhoz“, Prágában. Elisabethstrasse 5 neu. Mindennapi szóküldés.

A Kirchner-féle könyvnyomda tulajdona és nyomása Versecz

PELINKOVAC

POKORNY

Bejegyzett védjegy

Étvágygerjesztő kitűnő ízű

ürmös-likör

Orvosilag legmelegebben ajánlva!

Kapható minden e szakmabeli üzletben, kávéházban stb.

Próbacsomagok ára 2,07 vagy 4,035 lit. K 5-80 bérmentve.

Eikörgyár r. t. Pokorny, Zágráb

Alapított 1862.

Ügyes képviselők kerestetnek.

8126. szám. 1905.

Hirdetmény.

Az 1884. évi XVII. t. c. 160. §. értelmében minden iparhatóság mellé az iparosok és kereskedők sorából 20 iparhatósági megbízott választandó. Oly városokban azonban, a melyek egyszersmind járási szolgabírósnak is székhelyei, a nm. kereskedelemügyi Ministeriumnak 1884. évi szeptember 14-én 42.716. sz. a. kelt körrendelete értelmében a városi iparhatóság mellé választandó 20 tagon kívül a város iparosai és kereskedői közül a járási iparhatóság mellé is 20 iparhatósági megbízott választandó. Ezen 20, illetve 40 iparhatósági megbízott választásának megejtésére 1905. évi december 31-ike tűzetik ki. A választás az ipartestület helyiségében reggeli 8 órakor veszi kezdetét és déli 12 órakor befejeztetik.

Választható minden verseczi önálló iparos vagy kereskedő, aki 1905. évben legalább 30 korona III. oszt. keresetadóval volt megadóva.

Választható minden önálló verseczi iparos és kereskedő. A szavazás titkos és szavazó lappal történik, a melyen 40 jelölt felirandó. Ezen számon túl, vagy olvashatlanul felírt nevek figyelembe nem vétetnek. A szavazatok összeszámításának eredménye szerint a legtöbb szavazatot nyert 20 választott a városi s az azután legtöbb szavazatot nyert 20 választott a járási iparhatósági megbízottul kijelöltetik a járási iparhatóság mellé. A választás az ipartörvény 172. §-a szerint vissza nem utasítható. A választható iparosok és kereskedők névjegyzéke a választás napjáig betekintés végett az ipartestület helyiségében felfektetetik.

Rendőrkapitányság mint 1. foku iparhatóság.

Verseczen, 1905. évi december hó 19-én.
Szekeres, rendőrkapitány.

11.440. szám. tan. 1905.

Hirdetmény.

Az 1876. évi VI. t. c. 5. §-a értelmében ezennel közhírré tétetik, hogy a törvényhatósági bizottságnak folyó évi december hó 29-én tartandó rendes havi közgyűlésén a közigazgatási bizottságnak öt tagja 1906-1907. évekre terjedő megbizással fog választatni.

Versecz, 1905. december 18-án.

Dr. Rezuha, polgármester.